ژن، ژیان، ئازادی

جاڕنامەی لانی کەمی داواکارییەکانی سەندیکای کرێکاری و ڕێکخراوە مەدەنییە سەربەخۆکانی ئێران

خەڵکی شەریف و ئازادەی ئێران!

لە ٤٤هەمین ساڵیادی شۆڕشی ٥٧دا، شیرازەی ئابووری و سیاسی و کۆمەڵایەتی وڵات کەوتووەتە ناو گێژەڵوکەی قەیران و هەڵوەشانەوەیەکی وەها کە هیچ دیدگایەکی ڕوون و بەرهەمدار ناتوانرێت لە چوارچێوەی ئەم ڕوبینای سیاسییەدا کە ئێستا هەیە سەرکەوتوو بێت. بۆ کۆتایی پێهێنانی هە ر لە بە ر ئە و هۆکارە یە کە خە ڵکی ستە ملێکراوی ئێران - ژنان و گە نجانی خوازیاری ئازادی و یە کسانی - شە قامی شارە کانیان لە هە موو وڵاتدا کردووە تە ناوە ندی خە باتێکی مێژوویی و چارە نووسساز بۆ کۆتاییهێنان بە هە لومە رجە نامرۆڤانە کانی ئێستا و ئەوە پێنج مانگ زیاترە سەرەڕای سەرکوتکردنی خوێناوی حکومەت، بۆ ساتێکیش پشوویان نەداوە.

ئاڵای نارەزایەتییە بنەڕەتییەکان کە ئەمڕۆ لە لایەن ژنان، قوتابیان، مامۆستایان، کرێکاران و داواکاران و هونەرمەندان، پەلکەزێرینەکان، نووسەران و گشت جەماوەری ستەملێکراوی ئێران لە سەرانسەری وڵات لە کوردستانەوە تا سیستان و بەلوچستان بەرزکرایەوە و بێ وێنەترین پشتیوانیی نێودەوڵەتیی بۆ خۆی ڕاکێشاوە، نارەزایەتییەکە لە دژی توندوتیژی دژی ژنان و جیاکاریی جێندەری، نائەمنیی ئابووری بێکۆتایی، کۆیلایەتی هێزی کار، هەژاری و نەهامەتی و چەوساندنەوەی چینایەتی، چەوساندنەوەی نەتەوەیی و ئایینی، شۆڕشێکە لە دژی هەموو جۆرە ستەمکارییەکی ئایینی و نائاینی کە زیاتر لە یەک سەدەی ڕابردوو، بەسەر ئێمە گشت خەڵکی ئێراندا سەپێنراوە.

ئەم ناڕەزایەتییە ژێرەو ژوورکەرە لە چوارچێوەی بزووتنەوە کۆمەڵایەتییە گەورە و مۆدێرنەکان و سەرهەڵدانی نەوەیەکی نەدۆڕاوەوە سەرهەڵدەدەن کە بڕیاریان داوە کۆتایی بە مێژووی سەد ساڵ دواکەوتوویی و پەراوێزخستنی ئایدیالی کۆمەڵگەیەکی مۆدێرن و ئاوەدان و ئازاد لە ئێران بهێنن.

دوای دوو شۆڕشی مەزن لە مێژووی هاوچەرخی ئێراندا، ئێستا بزووتنەوە کۆمەڵایەتییە پێشەنگەکان - بزووتنەوەی کرێکاری، بزووتنەوەی مامۆستایان و خانەنشینان، بزووتنەوەی یەکسانیخوازی ژنان، خوێندکار و لاوان و بزووتنەوەی دژ بە سزای لە سێدارەدان و هتد-ن لە ڕەهەندێکی جەماوەریدا و لە خوارەوەشەوە لە پێگەی کاریگەریدا دانراون لە ڕۆڵێکی مێژوویی و چارەنووسسازدا لە داڕشتنی پێکهاتەی سیاسی و ئابووری و کۆمەڵایەتی وڵاتدا وەستاون.

بۆیە ئەم بزووتنەوەیە ئامانجی ئەوەیە بۆ هەمیشە کۆتایی بە پێکهێنانی هەر دەسەڵاتێک لە سەرەوە بێنێت و سەرەتای شۆڕشێکی کۆمەڵایەتی و مۆدێرن و ئینسانی بێت بۆ ڕزگارکردنی مرۆڤەکان لە هەموو جۆرەکانی ستەم و هەڵاواردن و چوساندنە وە و ستەمکاری و دیکتاتۆرییەت.

ئێمە، ئەو ڕێکخراوە پیشەیی و دامەزراوە مەدەنییانەی کە ئەم مەنشورەمان واژۆ کردوە، بە گرنگیدان بە یەکڕیزی و پێکەوەگرێدانی بزووتنەوە و داواکارییە کۆمەڵایەتییەکان و گرنگیدان بە خەبات بۆ کۆتاییهێنان بە دۆخی نامرۆڤانە و وێرانکەری هەبوو، ئەم لانی کەمی داواکاریانەی خوارەوە وەک فەرمانی یەکەم و دەرئەنجامی ناڕەزایەتییە بناغەییەکانی خەڵکی ئێران تاکە ڕێگەی بنیاتنانی کۆمەڵگایەکی نوێی، مۆدێرن و ئینسانی وڵات دەزانین و داوا لە هەموو مرۆڤە شەریفەکان دەکەین کە ئازادی و یەکسانی و ڕزگاری لە دڵیاندایە، هەر لە کارگەکانەوە تا زانکۆ و قوتابخانە و گەڕەکەکان بۆ سەر شانۆی جیهانی، بۆ بەرزکردنەوەی ئاڵای ئەم کەمترین داواکارییانە ئەوان لوتکەیەکی بەرزی ئازادییان هەیە.

١. ئازادكردنی دەستبەجێ و بێ مەرجی سەرجەم زیندانیانی سیاسی و قەدەغەكردنی بەتاوان كردنی چالاكییە سیاسی و سەندیكا و مەدەنییەكان و دادگاییكردنی ئاشكرای ئەو كەسانەی بەرپرسن لە سەركوتكردنی ناڕەزایەتییە جەماوەرییەكان.

٢. ئازادی بێ مەرجی بیروڕا و ڕادەربڕین و بیركردنەوە، ڕۆژنامەگەری، حیزبی، یەكێتیی ناوخۆیی و هاوپیشە یە كان و ڕێكخراوە جەماوەریەكان، گردبوونەوە، مانگرتن، ڕێپێوان، تۆڕە كۆمەڵایەتیەكان و میدیای دەنگی و ڤیدیۆیی.

٣. هەڵوەشاندنەوەی دەستبەجێی دەرچوون و جێبەجێكردنی هەر جۆرە سزای مردن و لەسێدارەدان و تۆڵەسەندنەوە و قەدەغەكردنی هەر جۆرە ئەشكەنجەیەكی دەروونی و جەستەیی.

٤. ڕاگەیاندنی دەستبەجێ یەكسانی تەواوی مافەكانی ژنان لەگەڵ پیاوان لە هەموو بوارە سیاسی، ئابووری، كۆمەڵایەتی، ڕۆشنبیری و خێزانیەكان، هەڵوەشاندنەوەی بێ مەرجی یاسا و فۆرمەكانی هەڵاواردن دژی پەیوەندی و مەیلی سێكسی و جێندەری، داننان بە كۆمەڵگەی پەلكەزێڕینەكان" LGBTQIA Plus". بێ تاوان كردنی هەموو پەیوەندی و مەیلەكانی ڕەگەزی و پابەندبوونی بێ مەرج بە هەموو مافەكانی ژنان بەسەر جەستە و چارەنووسی خۆیان و ڕێگریكردن لە كۆنترۆڵی پیاوسالاری.

٥. ئایین بابەتی تایبەتی تاكەكانە و نابێت لە چارەنووس و یاسا سیاسی و ئابووری و كۆمەڵایەتی و كولتوورییەكانی وڵاتدا بەشدار بێت.

٦. دەستەبەركردنی سەلامەتی كار و ئاسایشی كار و زیادكردنی دەستبەجێی مووچەی كرێكاران و مامۆستایان و فەرمانبەران و سەرجەم كرێكارانی كارمەند و خانەنشین بە ئامادەبوون و بەشداری و ڕێككەوتنی نوێنەرانی هەڵبژێردراوی ڕێكخراوە سەربەخۆ و سەراسەریەكانیان.

٧. هەڵوەشاندنەوەی یاسا و هەر تێڕوانینێک کە لەسەر بنەمای هەڵاواردن و چەوساندنەوەی نەتەوەیی و ئایینی بێت و دروستکردنی ژێرخانی پشتیوانی گونجاو و دابەشکردنی دادپەروەرانە و یەکسانی ئاسانکارییەکانی حکومەت بۆ گەشەکردنی ڕۆشنبیری و هونەر لە هەموو ناوچەکانی وڵات و دابینکردنی ئاسانکاری پێویست و یەکسان بۆ فێربوون و فێرکردن هەموو زمانە باوەکانی کۆمەڵگا.

٨. هەڵوەشاندنەوەی دامەزراوەو ئۆرگانەکانی سەرکوت و سنووردارکردنی دەسەڵاتەکانی حکومەت و بەشداری ڕاستەوخۆ و هەمیشەیی خەڵک لە بەڕێوەبردنی کاروباری وڵات لە ڕێگەی شورا ناوخۆیی و سەرتاسەریەکانەوە. دەرکردنی هەر بەرپرسێکی حکومی و ناحکومی لە لایەن دەنگدەرانەوە لە هەر کاتێکدا پێویستە لە مافە بنەڕەتییەکانی دەنگدەران بێت.

٩. دەستبەسەرداگرتنی موڵک وماڵی هەموو کەسانی حەقیقی و یاسایی و دامەزراوە حکومی، نیمچە حکومی و تایبەتەکان کە بە تاڵانی ڕاستەوخۆ یان کرێی حکومەت موڵک و سامانی کۆمەڵایەتی خەڵکی ئێرانیان بردووە. ئەو سەروەت و سامانەی لەم دەستبەسەرداگرتنانە بەدەست هاتووە، پێویستە بەپەلە بۆ مۆدێرنکردن و ئاوەدانکردنەوەی پەروەردە، سندوقی خانەنشینی، ژینگە و پێداویستیی ناوچەییەکان و چین و توێژەکانی خەڵکی ئێران کە لە سەردەمی دوو ڕژێمی کۆماری ئیسلامی و ڕژێمی شاهانەدا بێبەش بوون و ئیمکاناتی کەمتریان هەبووە، خەرج بکرێت.

١٠. کۆتاییهێنان بە لەناوبردنی ژینگە، جێبەجێکردنی سیاسەتی بنەڕەتی بۆ گەڕاندنەوەی ژێرخانی ژینگەیی کە لە ماوەی سەد ساڵی ڕابردوودا لەناوچووە، و هاوبەشکردنی ئەو بەشانەی سروشت (وەک لەوەڕگە، سەیرانگا، دارستان و دامێنی گردەکان) کە لە شێوەی تایبەتکردنی مافە گشتیەکاندان، خەڵک لێیان بێبەش کراوە.

١١. قەدەغەکردنی کاری منداڵان و دابینکردنی ژیان و خوێندنیان جیا لە پێگەی ئابووری و کۆمەڵایەتی خێزان. دروستکردنی خۆشگوزەرانی گشتی لە ڕێگەی بیمەی بێکاری و ئاسایشی کۆمەڵایەتی بەهێز بۆ هەموو ئەو کەسانەی تەمەنیان لە تەمەنی یاساییدا هەیە کە ئامادەن بۆ کارکردن یان ناتوانن کار بکەن. خوێندن و چاودێری تەندروستی بێ بەرامبەر بۆ هەموو مرۆڤەکان.

١٢. ئاساییکردنەوەی پەیوەندییەکانی دەرەوە لە ئاستە بەرزەکاندا لەگەڵ هەموو وڵاتانی جیهان لەسەر بنەمای پەیوەندی دادپەروەرانە و ڕێزگرتنی یەکتر و قەدەغەکردنی بەدەستهێنانی چەکی ئەتۆمی و هەوڵدان بۆ ئاشتی جیهانی.

لە ڕوانگەی ئێمەوە، بە لەبەرچاوگرتنی بوونی سامانی ژێرزەمینیی پۆتانسێل و ڕاستەقینە لە وڵاتدا و بوونی خەڵکێکی وشیار و بەتوانا و نەوەیەکی گەنج و تازە پێگەیشتوو کە پاڵنەرێکی زۆریان هەیە بۆ چێژوەرگرتن لە ژیانێکی خۆش و ئازاد و خۆشگوزەران. دەتوانرێت دەستبەجێ ئەو لانی کەمی داواکاریانەی سەرەوە بەدی بهێنرێت.

ئەو داخوازییانەی لەم مەنشورەدا هاتوونەتە ئاراوە، میحوەری گشتیی داخوازییەکانی واژۆکارانمان لەبەرچاو دەگیرێت و دیارە لە درێژەی خەبات و هاودەنگیماندا بە شێوەیەکی وردتر و وردبین مامەڵەیان لەگەڵ دەکەین.

شورای هەماهەنگی ڕێکخراوە پیشەیی کارمەندانی پەروەردەو فێرکردنی ئێران

یەکێتی ئازادی کرێکارانی ئێران

یەکێتی ڕێکخراوەکانی خوێندکاری خوێندکارانی یەکگرتوو

سەنتەری داکۆکیکارانی مافی مرۆڤ

سەندیکای کرێکارانی کۆمپانیای نیشکار هێفت تەپە

شورای ڕێکخستنی ناڕەزایەتی کرێکارانی گرێبەستی نەوت

ماڵی ڕۆشنبیری ئێران (خەفا)

بەئاگاهاتنەوە

بانگەوازی ژنانی ئێران

دەنگی سەربەخۆی کرێکارانی گروپی میللی پۆڵای ئەهواز

ناوەندی بەرگریکارانی مافی کرێکاران

ئەنجومەنی پیشەیی کرێکارانی کارەبا و کانزاکانی کرماشان

کۆمیتەی هەماهەنگی بۆ یارمەتیدان لە بنیاتنانی ڕێکخراوە کرێکارییەکان

یەکێتی خانەنشینان

شورای خانەنشینانی ئێران

ڕێکخراوی خوێندکارانی پێشەنگ

شورای خوێندکارانی بیری ئازاد لە ئێران

سەندیکای نیگارکێشانی پارێزگای ئەلبۆرز

لێژنەی بەدواداچوون بۆ دامەزراندنی ڕێکخراوە کرێکارییەکان لە ئێران

شورای خانەنشینانی ڕێکخراوی ئاسایشی کۆمەڵایەتی (بەستا)